

(א) תרומות פ"ג מ"ג, (ב) [דברים י"ג, א] [דברים י"ג, ב] [דברים י"ג, ד] [דברים י"ג, ו] [דברים י"ג, ז] [דברים י"ג, ח] [דברים י"ג, ט] [דברים י"ג, י] [דברים י"ג, י"א] [דברים י"ג, י"ב] [דברים י"ג, י"ג] [דברים י"ג, י"ד] [דברים י"ג, י"ה] [דברים י"ג, י"ו] [דברים י"ג, י"ז] [דברים י"ג, י"ח] [דברים י"ג, י"ט] [דברים י"ג, כ]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ופרטין וכו' על כרחו מרים מרומות ה"ז: (ב) תוס' ד"ה הא וכו' ומה שזמנינו וכו' דהא דקאמר שובאי כ"ל ומיכא דקאמר נמקח: (א) ד"ה אלף וכו' ועוד דבעי לאוקמא אליבא:

גליון הש"ס

גמ' אובל מהו עראי. עין מנחות דף טו ע"ב מוס' ד"ה כדי שמהא:

מוסף תוספות

א. דבין המלילות קימי לביא גמר מלאכה אחרת, דמלילה היינו הכשר אכילה כטחינה בחטים, הלא"ה. ב. לפי שהכתוב תראה בגורן דכתיב ראשית דגנך הילכך כיון שאין ברעוה לעשות מהו גורן לעולם הרי הן פטורין. ג. כפי מנהג העולם. דלחד לישנא את אמרה דשיטת העולם להכניס קטנים מעט מעט, ולא אכיל את אמר דמנהג העולם להכניס הרבה ביחד, וכזה לוק מצינו, דפוק חזי מאי עמא דבר. מ"ט.

רבינו חננאל

ופרקין לא קשיא הא דתני מולין ומפרטין ביו"ט, לר' יוסי בר' יהודה שפטר המלילות מן התרומה, והא דתני המולל מלילות ואמרתי מערב יו"ט אין ביו"ט לא לר' דתניא הכניס שיבולין לעשות מהו עישה אוכל מהו עראי ופטור, ולמולין במלילות, רבי מחייב ור' יוסי ביו"ט יהודה פטר. ר' סבר כיון שחושב עליהן למוללן הוקבעו לעשר ולתרומה, וכיון שהיה לו לעשר מאתמול ולא עישר, מקצתה היא ואסור למוללן ביו"ט. ור' יוסי בר' יהודה סבר אין חייב אא"כ עשאן כעין גורן, אבל המכניס למלילות פטור הוא בחול כל שכן ביום טוב. לפיכך מוללין ביו"ט, ואמרתי ולר' (ו) [יוסי בר' יהודה] נמי משכחת לה הא דתניא, ואוקמנא ר' יוסי בר' יהודה דמחייב ביו"ט במלאת דלא הוא אפשר לו לעשותו מעיו"ט, וכל מלאכה [שהוא] צריך אוכל [פוש] ביו"ט לעשותה מעיו"ט מותר לעשותה ביו"ט, והוא כגון הלש עישה מעיו"ט אין מפרשי ממנה חלתה

הא רבי הא ר' יוסי צרבי יהודה. לעולם מוללן מלילות לדברי הכל ודקשיא לן אס כן מצינו תרומה שזכאי בהרמטה אין ודאי מצינו אליבא דרבי דאמר יש תרומה במלילות ומתניתין דקתני לא מצינו ר' יוסי צרבי יהודה היא דאמר אין תרומה במלילות: **אוכל מהו עראי**. כל

ביצה פרק ראשון ביצה

הא רבי יוסי. פרש"י ומה ^(א) מצינו דזכאי בהרמטה היינו אליבא דרבי דאמר יש תרומה במלילות דסבר דהכנסתן דמלילות היינו גרנן וגמר מלאכה* אבל מתני' דקתני לא מצינו היינו ר' יוסי צרבי יהודה דאמר אין תרומה במלילות דאדגן קפיד רחמנא - ואין זה אלא

הא רבי הא ר' יוסי בר' יהודה דתניא *הכניס שבלין לעשות מהו עיסה *אוכל מהו עראי ופטור בלמוללן במלילות רבי מחייב ור' יוסי ברבי יהודה פטר ולרבי יוסי ברבי יהודה נמי משכחת לה כגון שהכניס שבלין לעשות מהו עיסה ונמלך עליהן למוללן ביום טוב דטבלא ביומיה אלא מאי תרומה רוב תרומה אמר אביי מחלוקת בשבלין אבל בקטניות דברי הכל אסורייתא טבלא לימא מסייע ליה ^(ב)מי שהיו לו חבילי תלתן של טבל הרי זה כותש ומחשב כמה זרע יש בהם ומפריש על הזרע ואינו מפריש על העץ מאי לאו רבי יוסי בר' יהודה היא דאמר התם לא טבלא הכא טבלא לא רבי היא אי רבי היא מאי רבי איריא תלתן אפי' שבלין נמי אלא מאי רבי יוסי בר' יהודה לשמעינן שאר מיני קטניות וכ"ש תלתן אלא תלתן אצטריכא ליה סד"א הואיל ומעם עצו ופריו שוה לפרוש נמי אעצו קמ"ל איכא דאמרי אמר אביי במחלוקת בשבלין אבל בקטניות דברי הכל אסורייתא לא טבלא מיתבי מי שהיו לו חבילי תלתן של טבל הרי זה כותש ומחשב כמה זרע יש בהן ומפריש על העץ מאי לאו טבל טבול של תרומה הלא טבל טבול של תרומת מעשר וברד' אבהו רבי שמעון בן לקיש מעשר ראשון שהקדימו בשבלין ישמו טובלו לתרומת מעשר כותש למה לי לימא ליה כי היכי דיהבו לי הכי יהיבנא לך אמר רבא יקנסא תניא נמי הכי בן לוי שנתנו לו שבלין במעשרותיו עושה אותן גורן ענבים עושה אותן יין זיתים עושה אותן שמן ומפריש עליהם תרומת מעשר ונותנן לכהן שכשם שתרומה גדולה אינה גימלת אלא

ק א מ"י פ"ג מהל' מעשר הל' ה:
קא ב מ"י שס ופ"ה מהל' תרומות הל' ה:
קב ג מ"י פ"ג מהלס' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

קג ד מ"י פ"ג מהל' מעשר הל' ה:
קד ה מ"י פ"ג מהל' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

קה ו מ"י פ"ג מהלס' מעשר הלכה יט טוש"ע י"ד ס' שלח סעף קי וסעף קל:
קו ז מ"י פ"ג מהל' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

רבינו חננאל (המשך)
דבר שצורך הריבם בו, אלא שמא יצטרכו לו ריבם, תני לא את המפתח וביה מתירין, האא דמתירין ביה מפתח של אוקלין אבל במפתח של כלים לא שרא, והא ר' אבהו הוה יתיב ומתני ומפתחא של פלמטירין. בריה, לפליגין הוה ליה בגוה. תני הלש עישה ביו"ט מפריש חלה ביו"ט. מערב יו"ט ושכח ולא הפריש חלתה אסור לטלטלה כו', תיפתר בעישה טמאה שאינו יכול להפריש חלתה אלא בסוף, ובין הנה בעישה שהורה שלא יפרישה אלא בסוף, תקנה לה הפרישה בתחילתה שלא טמאת את העישה. והא דתני אין זכאי בהרמחה רוב תרומה היא, ולא כל התרומה. ויתכן לפרקים שידובן כגון זו, ויש לו להרים התרומה ביו"ט אם צריך לאכול מהן, כגון אפיה ובישול שהן מותרין, וכגון הלש עישה (מערב) [ביו"ט] מפריש ממנה חלתה ביו"ט, הכא נמי אפילו לר' יוסי בר' יהודה מאי תרומה דתינין לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמחה, רוב תרומה. אמר אביי מחלוקת ר' ור' יוסי בר' יהודה בשבלין של תבואה, אבל בקטניות דברי הכל איסורייתא טבלא. לימא מיסייעא מי שהיו לו חבילי תלתן של טבל כו'. איכא דאמרי אמר אביי מחלוקת בשבלין, אבל בקטנית דברי הכל איסורייתא [לא] טבלא. ומותבין עליה מהא דתנן בתרומות פ"ט שהיו לו חבילי תלתן של טבל הרי זה כותש ומחשב כמה זרע יש בהן ומפריש על הזרע ואין מפריש על העץ, מאי לאו תרומה היא זו דקתני ומפריש על הזרע, והנה מצינו כי נתחייב בחבילות שהן איסורייתא להפריש מהן תרומה, ואין [אמרן] טבלו, כלומר אין חייבין

סתם ובשזלין סתם ולא'יכא דאמרי ה"ק מחלוקת בשזלין סתם שלא פירש למוללן אבל בקטניות סתמא כ"ע מודו דלא טבולו וה"ה בקטניות שהכניסן למוללן פליגי וכן בשזלין פליגי והשתא ניחא דלא היו להיפך לגמרי דהא דקאמר ליטנא קמא דפליגי הכא דאמרי דאמרי ד"ה [לאן] טבולא וא"ת והא לא מיירי כלל בפלוגמיה רק דמפרש שהכניסן לשזלים יש לומר דמה דקתני סיפא למוללן במלילות משום דסתמא כמו למוללן במלילות דכל שלא פיר' דהוה לעשות מהן עיסה הוי כמו למוללן במלילות בשזלים אבל תימה להאי פירושא דמקשה דקמין מאי לאו בטבול וכו' מאי פריך לשיני ליה דמיירי דמפרש והכא מיירי דסתם ויש לומר דמשמע דמיירי בכל ענין אפילו דסתמא ועוד דבעי ^(א) אליבא דכלהו תנאי:
כשם

הפריש מהם תרומת מעשר מן המעשר שעל הלוי להפריש מעשר שנתנו ומפריש, תרומת מעשר שלו ולקמיה ^(ב) יהיב טעמא: שם **כושש למה** לוי צבן לוי מוקמינן ליה למה מוטל עליו לעשותו דגן אי אמרת בשלמא בישראל קאי ואסורייתא טבולא שפיר תנא כושש דכתיב דגנך ^(ג) ודרבנן דומיא דאורייתא תקון: **קנסא**. על שהקדים וגרס להערים לעצור על דברי תורה שהשמנה סדר המעשרות עוצר בלאו מלאמתך ודמעך לא תאחר (שמות כג) דהכי קאמר לא תאחר תרומה להקדים (ה מעשר): **יעשה אותו גורן** גרסינן: **אלף**

עד שיפרשו. ודחה לא, זה ששנינו ומפריש, תרומת מעשר היא, ולא תרומה גדולה, פ' כגון שיש לו לבעל הבית אלף חבילי תלתן, ונתן מאה מהן מעשר ללוי, חייב הלוי לכתש עשר חבילות מהן, שהן מעשר מן המעשר, והוא שנקרא תרומת מעשר כדכתיב והרומתו ממנו וכו'. ומחשב, כלומר מחשב ברעוה של אילו החבילות יש בהן זרע עשירים טאה, כותש מהן סאתים ונותן לכהן. וזו הכתיבה קנס קנסו ללוי, שלא היה לו לקבל חבילות עד שיתכשם ישראל ויתקנם. ובריש לקיש דאמר שמו טובל, כלומר כיון שנקרא מעשר, חייב להפריש ממנו תרומת מעשר, והו פירוש שמו טובלן לתרומת מעשר, ומחשב באומדן דעתן כמה זרע יש בהן כמה שפירשנו.

יג.

עין משפט

גר מצוה

ק א מ"י פ"ג מהל' מעשר הל' ה:
קא ב מ"י שס ופ"ה מהל' תרומות הל' ה:
קב ג מ"י פ"ג מהלס' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

קג ד מ"י פ"ג מהל' מעשר הל' ה:
קד ה מ"י פ"ג מהל' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

קה ו מ"י פ"ג מהלס' מעשר הלכה יט טוש"ע י"ד ס' שלח סעף קי וסעף קל:
קו ז מ"י פ"ג מהל' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

קה ו מ"י פ"ג מהלס' מעשר הלכה יט טוש"ע י"ד ס' שלח סעף קי וסעף קל:
קו ז מ"י פ"ג מהל' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

קא ב מ"י שס ופ"ה מהל' תרומות הל' ה:
קב ג מ"י פ"ג מהלס' תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד ס' שלח:

רבינו חננאל (המשך)

דבר שצורך הריבם בו, אלא שמא יצטרכו לו ריבם, תני לא את המפתח וביה מתירין, האא דמתירין ביה מפתח של אוקלין אבל במפתח של כלים לא שרא, והא ר' אבהו הוה יתיב ומתני ומפתחא של פלמטירין. בריה, לפליגין הוה ליה בגוה. תני הלש עישה ביו"ט מפריש חלה ביו"ט. מערב יו"ט ושכח ולא הפריש חלתה אסור לטלטלה כו', תיפתר בעישה טמאה שאינו יכול להפריש חלתה אלא בסוף, ובין הנה בעישה שהורה שלא יפרישה אלא בסוף, תקנה לה הפרישה בתחילתה שלא טמאת את העישה. והא דתני אין זכאי בהרמחה רוב תרומה היא, ולא כל התרומה. ויתכן לפרקים שידובן כגון זו, ויש לו להרים התרומה ביו"ט אם צריך לאכול מהן, כגון אפיה ובישול שהן מותרין, וכגון הלש עישה (מערב) [ביו"ט] מפריש ממנה חלתה ביו"ט, הכא נמי אפילו לר' יוסי בר' יהודה מאי תרומה דתינין לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמחה, רוב תרומה. אמר אביי מחלוקת ר' ור' יוסי בר' יהודה בשבלין של תבואה, אבל בקטניות דברי הכל איסורייתא טבלא. לימא מיסייעא מי שהיו לו חבילי תלתן של טבל כו'. איכא דאמרי אמר אביי מחלוקת בשבלין, אבל בקטנית דברי הכל איסורייתא [לא] טבלא. ומותבין עליה מהא דתנן בתרומות פ"ט שהיו לו חבילי תלתן של טבל הרי זה כותש ומחשב כמה זרע יש בהן ומפריש על הזרע ואין מפריש על העץ, מאי לאו תרומה היא זו דקתני ומפריש על הזרע, והנה מצינו כי נתחייב בחבילות שהן איסורייתא להפריש מהן תרומה, ואין [אמרן] טבלו, כלומר אין חייבין

ביו"ט, והלש ביו"ט מפריש חלתה ביו"ט, הכא נמי כגון שהכניס שבלין לעשות עיסה, דאפילו ר' מתיר לאכול מהן עראי בין בחול בין ביו"ט, וכנס ביו"ט, ואחר [וכן] נמלך עליהן ואמר איני עושה מהן עיסה אלא מלילות אני עושה אותם כולן, שנמצאו היום ביו"ט מתחייבין, ולא היה בהן חוב מאתמול, כגון האי הכי נמי דאיבעי כו' למיכל מיניהו אסור, אלא מאי אית לך למימר מתקנם ואוכל. ירושלמי מטלטלין את האיסיטביט דר' ירמיה הורי לבר גירונטי אסאי מטעיניה בסדיניה מיעול במקרא בישיא אפישא בשבתא. מיישא בר בריה דר' יחושע בן לוי מטען בסדיניה מיעול מדרש בכיבורא בשבתא, לא סוף

^[1] כ"ל, לפי ההמשך. (ג) כ"ה כנתיב